

UNIVERSITAS **MAGASINET**

Rockebandet Lydia Laska merket at folk kom for å se «sirkuset», og ikke musikken. Da sluttet de med konserter.

Portrett s. 8–10

THEA ROSEF
magasinredaktør

HENRIK FOLLESØ
EGELAND
magasinfotosjef

SYNNE HELLEVANG
OG AMUND REIGSTAD
på desken

AKSEL ROGSTAD
korrektursjef

FOTOREPORTASJE

Nå bestemmer appene hva som er «in».

side 3–7

PORTRETT

Rockebandet Lydia Laska har gjennom tjue år underholdt med hestepisk, stålhalsbånd og chilisaus.

side 8–10

REPORTASJE

Sheeba er nonne på fulltid og student på deltid.

side 11–17

ESSAY

– En av vår tids eldste sykdommer blir avskrevet som et «kvinneproblem». Nå er jeg lei.

side 18–19

STUDENTNONNE: – Familien ble veldig skuffet. Det var vanskelig for dem å forstå – jeg hadde jobbet for å bli forsker lenge og kommet langt i karrieren, sier Sheeba Jem.

ER DU EN E-BOY?

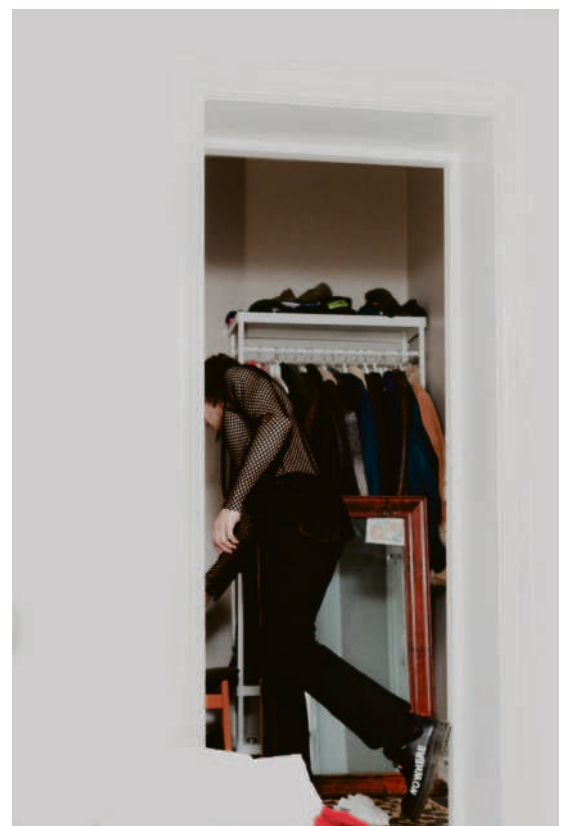
Tekst: Sunniva Bjerkaas
Foto: Cameron Daravi

For *e-girls* og *e-boys* handler stilen om å mikse det harde med det myke: nagler og kjetting med søte rosa tyllskjørt. Benjamin Roth mikser det rocka med det galante.

Før fant folk stilen sin gjennom musikken og subkulturer. I dag trenger du ikke gå via musikken. Nå bestemmer appene hva som er kult.

Grunge-bølgen på 1990-tallet ble stemplet for å være usunn fordi den romantiserte dop og depresjon. Benjamin mener det er mye verre i dag. – Det skjer mye stygt på Tiktok. 16-åringer sitter hjemme på rommene sine med ledlys i taket og romantisierer BDSM, «ageplay» og «daddys», liksom. Det er ting som til og med er «frowned upon» i pornobransjen. Men på Tiktok er det greit. Og stilen som har kommet ut av denne greia, er *e-boys* og *e-girls*. Det vil jeg ikke bli assosiert med.

Helst vil han ikke bli satt i bås. – Men det skjer uansett. Jeg var i Italia og deltok i VM i pasta. Da hadde jeg svart hår. Da ble jeg «The goth chef». Jeg gikk jo i kokkeuniform, men piercingene og håret var nok.

– De jeg ser opp til stilmessig, går ofte veldig *flamboyant* og feminint. Folk spør hele tiden om jeg er homofil, fordi jeg går kledd som jeg gjør. Det tar jeg som et kompliment og sier «nei, det er jeg dessverre ikke. Men takk».

Han er ikke nødvendigvis ute etter å provosere. Det er visst en stor ting akkurat nå, *ugly-dressing* for å bryte normer. – Lindmo sa noe sånn som at ungdommene nå til dags ser ut som de har raidet b-kassen på Fretex og tatt på seg alt det stygge ingen andre vil ha.

– Jeg kan gjerne gå med netting, skinn, harness, BDSM-inspirert undertøy og kiltinspirert skjørt oppå jeans. Det er fett. Liker når folk snur hodet. Det er kanskje å provosere?

SØVNLØS LYD I ALASKA

Rockebandet Lydia Laska bikker tyve års levetid, og er nå i ferd med å gi ut en samleskive. Underveis har de underholdt seg selv og andre med hestepisk, stålhalsbånd og chilisaus.

Om livet: — Tekstene har en sosialrealistisk base i mine opplevelser, tanker og følelser, forteller «Candy Whorehole» (f.v. «Jacques Matt», «Voldswagen» og «Maen»).

tekst Gabriel Corbin-Arntzen
foto Charlotte Førde Skomsøy

Bandet er renommert for å ikke kunne turnere grunnet antallet scener de er bannlyst fra. De er inspirasjonskilde til rockestorheter som Kvelertak og elsket av nestorer som Kjartan Kristiansen fra Dum Dum Boys og Jan Devik fra Prudence. Portrettet som amalgamet av David Bowie og norsk sortmetall er de store for mange, en myte for de flere og muligens avskyvekkende for de fleste. Hvem er dette bandet, som er mer berømt enn de er kjente?

True Norwegian Hot Sauce

Entusiasmen er høy idet vi blir geleidet gjennom de mørklagte lokalene. Vi mobil-lyser oss forbi fjell av analoge skatter, massive ventileringssystemer og andre finurligheter. Nøyaktig plassering er derimot konfidensielt, og det er også bandmedlemmenes folke-registrerte navn.

– Å holde på billige og sentralt tilgjengelig øvingslokaler i Oslo er en kunst, så denne hemmeligheten må absolutt ikke ut, understreker trommis og saus-entreprenør «Voldswagen».

Ved siden av bandvirksomheten jobber han med egne komposisjoner på kjøkkenet. De siste årene har han solgt hardtslående chilibaserte sauser med motiver av svette politikere som Trump, Putin, Erdogan og Sylvi Listhaug.

– Det er hjemmelaga norsk flammesaus, forkynner han.

– Jeg er mest sannsynlig den eneste satire-sausmakeren i verden.

Til sammenligning fremstår han selv som noe mer temperert og mild. På avslappet vestlandsk tar han hyppig i bruk imitasjoner i beskrivelser av folk og situasjoner. Han er en humørspreder og virker svært komfortabel på eget territorium.

Store kjøttbein og grimme daier

Vi ender opp i et sjarmerende og nedslitt rom fylt til randen av flere tiårs opphopning av instrumenter og duppeditter, og ikke utelukkende av det musikalske slaget. Et kjøttbein her, en dusj bygget på europaller der.

– Vi er her kun med bandet Le Corbeau og

fiolinist Eivind Schou, så vi har ganske frie tøyler. Flere av oss er vant til nattskift, forklarer Voldswagen, før han tar seg en munnfull fra vinflasken.

– Så vi kan gjerne ta en tur midt på natta også.

Litt etter litt utfylles bandet. Gitarist «Jacques Matt» ankommer ikke lenge etter, bærende på en cola, mens den øldrikkende bassisten «Maen» [journ. anm. 'Mannen' på vestlandsk] lar vente på seg.

– Jeg kjørte fort som faen, men rakk ikke toget! utbryter han på vei inn døren.

De øvrige ser ikke ut til å være affektet, og ikke vi heller. For rockere lever tross alt ikke etter klokka. Stemningen er lett, og til sammen utgjør bandet en pratsom og lattermild gjeng. Det er opplagt at dette er gutter som har kjent hverandre en god stund.

– Voldswagen og jeg spilte i et band på barneskolen i Stavanger kalt «Grimme Daier» [journ.anm. 'Stygge Pupper' på vestlandsk], så vi er blitt en ganske geografisk avgrenset gjeng etter hvert, påpeker Maen.

– Jacques Matt, fra Sandefjord, er det eneste som stopper oss fra å være et oslobasert vestlandsband, sier de i kor og ler.

Bakmenn, mellommenn og frontmenn

Vokalist og medstifter «Candy Whorehole», som nå bor i Stavanger, måtte slå av en prat over internett. Og det for første gang.

– Jeg prøvde meg på ett intervju for rundt femten år siden, men da måtte jeg avbryte halvveis, tilstår Candy.

– «Primadonnanykker», har Voldswagen kalt det. Jeg vet ikke helt hvorfor det har vært sånn, men jeg har alltid unngått eller nektet intervjuer. Derfor har trommisen fungert som mellommann i intervjusituasjoner.

Helt om natten: Ved siden av bandet jobber Maen natteskift på en dopapirfabrikk i Oslos omegn.

Jeg har alltid vegret meg mot å stå foran på scenen som frontmann

«Candy Whorehole»

Det som først fremstår som en nervøs og usikker type, viser seg å være en lun og hyggelig rockegutt. Uniformen er selvsagt på. Nå i form av en Venom-skjorte. Han vedkjenner også at han kun maktet å sove to timer natten før, og underveis synliggjøres et karaktertrekk som kan forklare den unnvikende atferden:

– Jeg har alltid vegret meg mot å stå foran på scenen som frontmann. Jeg har rett og slett aldri vært komfortabel med oppmerksomheten, og det er jeg fortsatt ikke. Spesielt når det er for å meddele noe så personlig som tekstene jeg skriver.

Loffere på solkysten

Candy daterer bandets opprinnelse til kort tid etter det første møtet med Voldswagen i 1999. Da spilte de i forskjellige band, men fant fort ut at de hadde de samme inspirasjonskildene i blant annet punk, tidlig norsk sortmetall og krautrock – tysk syttitalls-psykedelika der grupper som Kraftwerk, Faust og Tangerine Dream er sentrale figurer. Candy var da gitarist, og Voldswagen trommis.

De tre ender opp å stå sammen i et band med en amerikansk vokalist, men han for-

Barndomsvenner: – Voldswagen og jeg spilte i et band på barneskolen i Stavanger kalt «Grimme Daier», mimrer Maen.

Utfordrer sjangeren: – Vi har alltid hatt en visjon om å blande masse sjangere vi liker, forteller «Candy Whorehole».

LYDIA LASKA

– Rockebandet startet rundt årtusenskiftet av trommis «Voldswagen» og vokalist «Candy Whorehole»

– Består i tillegg av bassist «Maen » og gitarist «Jacques Matt»

– Har to fullengdere under beltet med Krankenhaus (2010) og Ego Death (2018)

– Samarbeidet med blant andre:

Elvira Nikolaisen

Emil Nikolaisen fra Silver og Serena-Maneesh Maniac fra Mayhem

Nattefrost fra Carpathian Frost

Lloyd Hektoen fra Koldbrann

Jan Devik fra Prudence og Junipher Greene

Kjartan Kristiansen fra Dum Dum Boys

Jazzsaksofonist Kjetil Møster

Christer Knutsen fra Tumbleweed

svant fort tilbake til Seattle. Derfor måtte de ty til større eventyr i jakten på en erstatter. En tur til Spanias sørøstlige kyst måtte til. Voldswagen mimrer: – Vi var på loffen i et halvt år. Søvnlen ble unnagjort i bilvrak og hva verre var, men utenom en stor bråte låtmateriale og bekjentskap med en liten gruppe engelskmenn, kom det ikke mye godt av det.

Etter et kort opphold i Nederland og en snarvisitt i hjemlandet var det derfor duket for enda et utenlandsopphold i jakten på den rette vokalisten.

– Vi kunne jo ikke et ord spansk, så vi bestemte oss for at denne gangen skulle vi dra til et sted hvor vi snakket språket, flirer Candy.

I 2003 ble derfor England og London neste stopp. Voldswagen mener at der skjedde det så mye at det nesten ikke er verdt å snakke om.

– Og det meste av det burde nok sensureres.

Etter litt oppfordring fra resten av rommet avdekker han derimot en illustrerende anekdote: Voldswagen erindrer en fri sjel de møtte i Somerset. En omstreifer som bevisst nektet å ha bolig, spilte lutt som gatemusikant og så ut som en folkrock-versjon av Lemmy Kilminster.

– Han introduserte oss for flere rare miljøer. På ett tidspunkt skulle vi få sove hjemme hos en familie han kjente i London.

I huset hang det masse spanskrør, hestepisker, kjettin-ger og lignende utstyr på veggene. De skjønte ganske fort at de hadde forvillet seg inn i et sadomasochist-hjem. Tidlig i oppholdet ble de invitert til en fest som skulle avholdes i samme hus senere på kvelden. Og det passet særs dårlig, minnes Voldswagen.

– Vi var utslitte etter en intens Glastorbury-festival, og de inviterte en haug venner fra SM-klubber de var medlemmer av. En lang rekke med rare folk. Han ene så ut som Gandalf. Vi merket raskt at dette var en affære vi ikke ville ta del i der og da.

De to ungguttene ble derfor sovende i samme hus, mens SM-festen var i full sving.

– Uff, så mye pisking ... For mye for to unge landstry-

kere å høre på.

Voldswagen skrattler.

– Candy så ut som han var spesielt påvirket av SM etter den turen, skyter Maen inn.

– I hvert fall klesmessig

– Ja, det tok han jo etter hvert med til scenen. Han hadde en sånn latex-bokser på et tidspunkt, sier Voldswagen med et retrospektivt blikk ut i rommet.

Kaosagenter

Uff, så mye pisking ... For mye for to unge landstrykere å høre på

«Voldswagen»

De variable forholdene og uforutsigbare dagene virker til å ha påvirket reisekompanjongene. Voldswagen mener det kan merkes i musikken, der de alltid forsøker å komme med noe nytt og spennende.

– Jeg blir inspirert av litt kaotiske omgivelser. Det har vært viktig at jeg ikke omringes av altfor rutinepreget stabilitet. Og det passer jo selvsagt ikke alle, sier Candy.

Han viser til de mange bandmedlemmene som har kommet og gått gjennom bandets nesten tyveårige eksistens. Selv prøver han nå å leve et litt streitere liv, og de siste årene har han jobbet på en grad i engelsk språk og litteratur ved Universitetet i Stavanger.

– Da må man jobbe litt mer rundt universitetets timeplan, så noe mer ordnede forhold har det blitt med årene. Mens jeg før kunne være oppe en uke i strekk, takler jeg ikke det lenger.

Halsbånd og hestepisk

Bandet ble for et grovt tiår tilbake kjent for ekstremt energiske og utagerende konserter, som ved noen tilfeller kunne komme til ubeilighet for tilskuere ved scenens umiddelbare omkrets. Med i showet var nemlig en frenetisk oppgiret vokalist som hadde tatt med seg en hestepisk fra London.

– På én konsert måtte vi gå med på å holde Candy i trygg distanse fra publikum for å få lov til å spille. Vi fikk derfor satt på et halsbånd av stål festet med kjetting til lysriggen i taket, så han kunne løpe fritt på scenen, men ikke lenger, forteller Voldswagen.

Etter noen konserter med Kvelertak og Serena-Maneesh har det altså ikke vært noen opptredener siden debutalbumet «Krankenhaus» i 2010 – en av de beste norske bidragene i dette årtusen. Selv ikke etter den knallsterke oppfølgeren «Ego Death» i høsten 2018.

– Det ble jo en god *gimmick* også. Men etter hvert fikk vi mer inntrykk av at folk kom for å se sirkuset og ikke musikken. Så vi sluttet med konserter.

Jacques Matt påpeker at de ikke nekte å spille live igjen, men denne gangen handler det om at det må være noe kult som skal skje, noe utenom den vanlige giggen. Spesielt med tanke på at vokalisten bor i Stavanger, og at det er krevende å forberede et live-show.

Nå vil de at det kun skal handle om musikken. En samleskive med de to første ep-ene og to ferske spor ligger i kortene, og bandet regner med at den blir gitt ut i løpet av et halvt år. Akkurat når er ikke så viktig. Strategiske albumslipp får popartistenes plateselskaper tenke på.

– Vi har aldri vært interessert i trender. Mote skal visstnok være syklisk, så vi venter heller på at den kommer til oss, er de alle enige om.

Plutselig gjør fiolinvirtuosen Eivind Schou en uventet entré. Han har optrådt på bandets to album i tillegg til en lang liste av norske album de siste tyve årene. Men nå skal han bare sove litt på sofaen.

magasin@universitas.no

NUN AFTER HOURS

FRIHET: på Majorstuen ligger det katolske nonneklosteret, Katarinahjemmet. Her har nonnene friheten til å dyrke sine interesser ved siden av klosterpliktene.

DE ER GAMLE SOM UNGE. VELUTDANNEDE OG KUNNSKAPSTØRSTE. DE ER STUDENTER, FORSKERE OG PROFESSORER. MEN FØRST OG FREMST ER DE NONNER. PÅ KATARINAHJEMMET FINNES DET INGEN KLOSTERMURER.

TEKST: Caisa Linea Hagfors
FOTO: Gina Grieg Riisnæs

Mellom travle gater midt i Oslo gjemmer det seg et sted hvor tiden kan se ut til å stå stille. En rødmalt bygning som umiddelbart ser ut som hvilken som helst blokk, rommer om lag elleve katolske nonner, et lite antall studenter og av og til noen Airbnb-gjester. Men nonnene i Katarinahjemmet lever ikke slik mange forestiller seg at nonner gjør. De fleste er høyt utdannede, og mellom klosterplikter og tidebønn maler de, jobber på universitetene, twitrer, forsker og ser på Netflix.

Studentnonnen

Det er en tidlig fredag morgen på Katarinahjemmet. Klokken har knapt passert ni, men Sheeba Jem (36) har allerede vært på morgenbønn i kapellet ved soloppgang og spist frokost med de andre søstrene. Med myke håndbevegelser og dempet stemme viser hun vei inn i klosteret, som først minner mer om et eldrehjem med tremøbler, linoleumsgulv og lange korridorer. Men på veggene henger det bilder med religiøse motiver, kors og

broderte salmer, og gjennom gangene går hvitkledde kvinner med tildekket hode. Stedet er ikke til å ta feil av.

I dag er Sheeba nonne på fulltid og student på deltid. Semesteret har akkurat startet, og ved siden av de andre pliktene sine i klosteret får hun lov til å studere. I høst tok hun exphil på Blindern. Fra før av har hun en dobbel bachelorgrad, mastergrad og doktorgrad, og hun har lagt flere år som post-doc bak seg. Men i en seminargruppe på Blindern ►

KLESSKIFTE: Sheeba er både nonne og student, men når hun drar i forelesning på Blindern, blir drakten igjen i klosteret.

full av bachelorstudenter satt den høyt utdannede nonnen, sulten på mer kunnskap. I år tar hun fag i både idéhistorie og religiøs ledelse på Teologisk fakultet, men lever ellers et liv som er fjernt for de fleste studenter.

Skeptisk til klosterlivet

Sheeba viser vei inn i klosterets spisetue. Det er et stort rom, med et langbord av lyst treverk plassert langs vinduet og et lite kaffebord og sofa i hjørnet. Spisestuen rommer sikkert fem ganger så mange som de elleve nonnene som bor i klosteret. Til å begynne med var Katarinahjemmet et hjem drevet av nonner for unge kvinner i vanskeligheter. De tok vare på kvinner som kom ut av fengsel og tukthus, sørget for at de hadde et trygt sted å bo, og fikk undervisning og yrkesopplæring. I dag er nonnene fortsatt opptatt av å hjelpe unge, og de gjør det blant annet gjennom å huse et lite antall studenter i klosteret sitt hvert år og tilby leksehjelp.

Det er fire år siden Sheeba for første gang gikk inn døren til Katarinahjemmet. Her i Oslo er hun 9263 kilometer fra sin fødeby, Pandicherry ved kysten i Sørøst-India. Hun er oppvokst i en katolsk familie og var både vant med å gå i kirken og å be fast hjemmefra. Men hun har alltid vært skeptisk til tanken om klosterlivet.

– Jeg hadde aldri tenkt at klosterlivet var noe for meg. Jeg trodde på Gud, men jeg hadde ikke noe personlig forhold til troen min. Det var bare

en del av oppveksten, forteller Sheeba.

Hun utstråler ro og tilfredshet gjennom sitt beherskede vesen og sine varme øyne. Den kremhvite nonnedrakten står i kontrast til den varme, gylne hudfargen. Den har hun båret i snart to år, men når hun skal på universitetet, legger hun drakten igjen hjemme.

Bønn og Airbnb

Når klokken nærmer seg 12.45, trekker nonnene i Katarinahjemmet stille ned mot kapellet i underetasjen for bønn. Midt på dagen er de ikke fulltallige. Flere er ute i arbeid, og nå er det bare en eldre nonne, priorinnen og Sheeba som korsrer seg med hellig vann og inntar sine faste plasser på kirkebenken med senket hode. Idet klokken slår 12.45, reiser de seg opp, og rene og vakre toner strømmer gjennom kapellet: «Sørg, o-kjære Fader, du, jeg vil ikke sørge, ikke mer bekymret hu om min fremtid spørge.»

Familien ble veldig skuffet. Det var vanskelig for dem å forstå – jeg hadde jobbet for å bli forsker lenge og kommet langt i karrieren

Sheeba Jem, nonne

Et svakt lys skinner gjennom glassmaleriene på vinduene i kapellet på en bukett friske blomster som står plassert på gulvet foran prekestolen. Rommet er fylt med både stillhet, alvor, sang og dyp tilstedeværelse på én og samme tid. Men så snart Sheeba er ute av kapellet, flyter praten som vanlig igjen. Hun forteller at etter formiddagsbønnen venter stort sett en varm middag i spisesalen, før nonnene gir leksehjelp til unge som kommer til klosteret etter skoletid. På timeplanen står også andre plikter før nonnene spiser kveldsmaten sin: I tillegg til å drive studenthjemmet i andre etasje, leier de ut et par rom gjennom Airbnb. I hagen har de dessuten et lite hus som kan bookes for møter og konferanser. Med det følger også administrativt arbeid for nonnene, før de trekker tilbake til værelsene sine for å lese og sove klokken elleve.

Nonne med bein i nesa

Før Sheeba kom til klosteret i Norge, var hun en fremragende og ettertraktet forsker på sitt felt innenfor kjemi. Et talent og et arbeidsjern. Ansiktet til den beskjedne nonnen gløder opp når hun snakker om sitt fagfelt og sine forskningsinteresser. Naturvitenskapelig disiplin er ikke noe som umiddelbart assosieres med klosterliv, men etter et besøk på Katarinahjemmet må alt du tidligere har tenkt om både nonner og klosterliv legges på hylla.

Klosteret har sitt navn etter den hellige Katarina av Siena, som levde i Roma på 1300-tallet. ►

BØNN: Nonnene samles for tidebønner i kapellet gjennom hele dagen. Under formiddagsbønnen er det bare tre av nonnene som samles, mens resten er ute i arbeid.

Hun var aktiv i kirkepolitikken og arbeidet som kirkelærer i en tid der det var det uhørt med kvinner som prekte og engasjerte seg politisk. I dag er hun en stor inspirator for nonnene og deres mål om å etterstrebe kunnskap på tvers av flere fagfelt.

Priorinne ved Katarinahjemmet, søster Anne Bente Hadland, fungerer som en slags forstander for nonnene. Hun er en vittig og skarp dame, med en Twitter-profil med over 1100 følgere. Hun har lenge jobbet som norsk- og tysklærer i ungdomsskolen, før hun ga sine klosterløfter. Rundt et bord i klosterets bibliotek forteller hun om viktigheten av studier i nonnens liv. Ifølge priorinnen har de aller fleste som kommer til klosteret, en utdannelse fra før av.

– Det er noe vi krever. Vi vil gjerne at folk skal ha prøvd seg litt i livet og arbeidsliv før de kommer hit, og at de er litt voksne, forteller priorinnen og legger til:

– Det er viktig at de har et annet ben å stå på, og at klosterlivet ikke er noe de velger fordi alt annet skjærer seg. Man skal ha frihet i sitt valg, og muligheten til å gjøre andre ting.

I biblioteket er veggene dekket med hyller og bøker fra gulv til tak, og i hyllene kan man skimte både statistikkbøker, *Platons verk*, *Sapiens* og psykiatriske lærebøker.

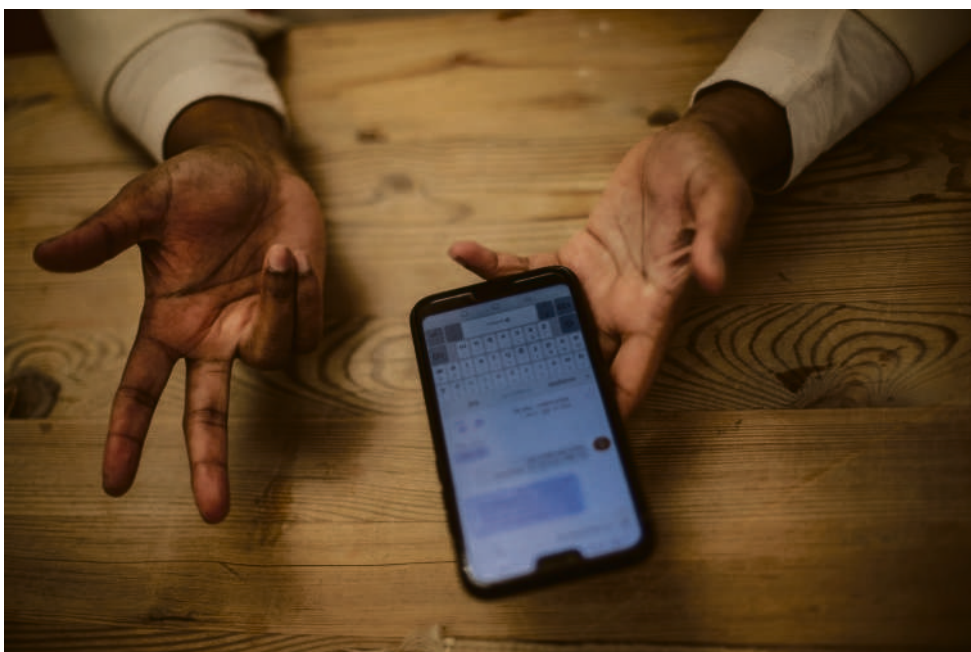
– Søstrene skal ikke bare studere teologi. Her har vi kunnskapstilegning innenfor alle fagfelt, understreker priorinne Anne Bente.

For meg handlet det om å se klosterlivet som et sted der man lærer å elske og vokse i kjærlighet til Gud og til den neste

Sheeba Jem, nonne

KLONER: Før tenkte Sheeba at hadde man sett én nonne, hadde man sett alle. Det har endret seg.

MODERNE: Flere av nonnene har både mobiltelefoner og pc. De deler dessuten en Netflix-konto.

Vendepunktet

En dag i uken jobber Sheeba på biblioteket med å registrere nye bøker som nonnene har bestilt eller fått i gave. Etter det som kan virke som et halvt liv på skolebenken, er det ikke rart hun føler seg litt ekstra hjemme i denne delen av klosteret. Det var ikke før Sheeba ble med på en misjonstur i fjellene at hun opplevde en annen glede og mestringsfølelse enn den hun hadde fått gjennom skolebøkene. Bare det å være utendørs var nytt for henne da.

– På den turen fikk jeg for første gang i mitt liv arbeide med hendene, forteller Sheeba både alvorlig og lattermildt på én gang, og fortsetter:

– Og det regnet. Jeg hadde aldri vært ute i regnet uten paraply. Plutselig begynte jeg å sette pris på noe så enkelt som tørre klær når jeg kommer hjem for å skifte.

Sheeba beskriver opplevelsen som å oppdaget livet på ny. Følelser hun aldri tidligere hadde kjent på, ble vekket til live og ga henne en ny drivkraft. Hun hadde ingen anelse om at det var den samme drivkraften og følelsene som en dag skulle vise seg å føre henne inn i klosterlivet.

STUDENTNONNE: Sheeba (36) er både nonne og student. Når hun drar i forelesning på Blindern, blir drakten igjen i klosteret.

Vitenskapens grenser

Med den flagrende, pent strøkede drakten flyter Sheeba gjennom gangene i klosteret. Hun viser vei inn i en liten peisestue. Pent oppstilt i rommet står en rekke ulike instrumenter, alt fra rytmeball, trommer, fløyte og gitar. Sheeba forteller videre hvordan hun opplevde at det åpenbarte seg en hel del filosofiske problemstillinger sammen med forskningen hun jobbet med. Hun møtte en grense i vitenskapen der hun ikke lenger fikk svar, og hun innså at hun trengte andre redskaper for å forstå. En dag fikk hun høre om en klosterorden i Norge som vektla utdanning og lære sammen med klosterliv. Sheeba var målløs. Ikke lenge etterpå var hun på vei for å besøke Katarinahjemmet i Oslo.

Det er viktig at de har et annet ben å stå på, og at klosterlivet ikke er noe de velger fordi alt annet skjærer seg

Anne Bente Hadland, priorinne

Det var særlig én hendelse som gjorde inntrykk under hennes første besøk i klosteret. Den eldste av søstrene på 88 år var dårlig til fots og skulle bli kjørt av søster Katarina til søndagsmessen, og sto og ventet utenfor klosteret med Sheeba. De begynte å få dårlig tid.

– Da utbrøt den gamle søsteren at Katarina alltid var så sen. Hun sa det som en gammel bestemor. Så kom søster Katarina, og jeg stusset over å se en nonne i drakt som kom løpende ned trappen, forteller Sheeba og ler. Det eneste møtet hun hadde hatt med nonner tidligere, var i hjemlandet som liten jente.

– Jeg husker jeg så på søstrene i India og tenkte at de alle var den samme, som om de var kloninger av hverandre. Det var umulig å se at de hadde sin egen personlighet. Hvis du hadde sett én søster, hadde du sett alle, forteller hun. Da oppdaget hun at her var ting annerledes.

«Nunflix»

Det er en sammensatt gruppe nonner som lever under samme tak i Katarinahjemmet. Blant nonnene finnes det både en tidligere operasanger, en tysklærer og oversetter, en kunstner og skulptør, en fysiker og en som jobber i bymisjonen. Klosteret bærer preg av de ulike hobbyene til nonnene. I underetasjen har søster Dana Benedicta sitt eget studio der hun maler vakre motiver som blant annet pryder postkortene du får kjøpt i den lille klostebutikken ved inngangen. På maleriene kan du

se alt fra avkledde menneskekropper til abstrakte, dystre skisser. Søster Dana Benedicta har en mastergrad i malerkunst fra Polen og jobber med videokurs på nettet under navnet «Nun after hours». Det er ingen tvil om at nonnene vet å holde seg i sving.

Ovenfor klosterkapellet har nonnene sitt eget tv-rom.

– Nonnene deler faktisk en Netflix-konto her på klosteret, forteller Sheeba.

– Det hender søstrene ser på filmer sammen der eller drar på kino.

Sist nonnene tok seg en tur på kino, så de den norske filmen «Kongens nei». Hun forteller at flere av nonnene også er glade i å dra på Operaen og på konserter.

– Vi gjør det samme som de fleste gjør, sier Sheeba og får støtte fra priorinne Anne Bente. Hun forteller at de har tradisjon for å feire alt som kan feires: jul, 17. mai, navnedager, bursdager og nyttår med god mat og litt vin i glasset. Av og til er det søstre som bidrar på sin særegne måte, og ofte disker søster Katarina opp med noen fysikkeksperimenter for å underholde søstrene.

Sammen reiser også nonnene på utflukter og pilegrimsreiser. De har blant annet besøkt hellige Katarinas fødeby, Siena i Italia og gått i hennes fotspor. Dessuten har de en hytte på fjellet i Valdres som de bruker når de trenger en pause i naturen.

– Neste år håper vi på å få til en pilegrimstur til det hellige land, forteller priorinne Anne Bente. ►►

VEKST: Sheeba ser på klosteret som et sted der man får mane verktøy til å vokse i sin kjærlighet til både Gud og til de neste. Selv har hun et bedre forhold til familien nå, enn før hun avla sine klosterløfter.

Jeg hadde aldri tenkt at klosterlivet var noe for meg

Sheeba Jem, nonne

På rett plass

En lang murtrapp sirkler seg opp fra underetasjen ved kapellet og biblioteket og helt opp i tredje etasje til korridoren med nonnens værelser. Men der er det bare nonnene som får slippe inn. Sheeba medgir at det kan være utfordrende når alle søstrene, som er så forskjellige, bor sammen. Likevel har de et fellesskap med ett felles mål for øyet.

– Vi har alle samme kall. Jeg følte at dette var riktig for meg, og at nå er jeg på rett plass, forteller Sheeba.

For et halvt år tilbake avla Sheeba et treårig klosterløfte. Om noen år har hun lov til å avlegge evige løfter. Når hun snakker om klosterløftet sitt i dag, snakker hun med myk stemme og et drømmende blikk. Det er tydelig at den 36 år gamle damen, som like gjerne kunne sett ut som om hun er i begynnelsen av tyveårene, står stødig i sitt valg om å skulle leve resten av livet i fattigdom, kyskhed og lydighet overfor Gud.

For de fleste høres klosterløfter strengt og skremmende ut. Men for Sheeba er det først og fremst et valg om å elske.

– For meg handlet det om å se klosterlivet som

et sted der man lærer å elske og vokse i kjærlighet til Gud og til den neste. Det finnes forskjellige kjærlighetsverktøy, som nestekjærlighet, forbønn og tilgivelse. Kloster er verkstedet man bruker disse verktøyene. Det er det jeg vil gjøre med livet mitt.

Da valget først var tatt, følte hun at hun virkelig kunne utforske livet. Med avlagte klosterløfter gir hun også avkall på muligheten til å ha familieliv, barn og nære relasjoner. For foreldrene til Sheeba var det først en tung beskjed å få.

– Familien ble veldig skuffet. Det var vanskelig for dem å forstå – jeg hadde jobbet for å bli forsker lenge og kommet langt i karrieren, forteller nonnen. Etter hvert aksepterte familien veien hun hadde valgt å gå. Nå forteller Sheeba at hun har et bedre forhold til familien enn hun hadde før hun gikk inn i klosteret.

Avkallet hun har gitt på et vanlig liv, ser ikke Sheeba på som en frihetsinnskrenkning. Hun sammenligner frihetsfølelsen og gleden hun følte da hun først gikk inn i klosteret, med følelsene hun kjente på misjonsreisen i USA mange år tidligere.

– Nå føler jeg meg friere.

magasin@universitas.no

STILLHET: Under bønn fylles rommet med stillhet, tilstedeværelse og sang. Sheeba tenner lyset ved alteret.

ANNERLEDES: På et rom i underetasjen er det både instrumenter, barneleker og et akvarium. Katarinahjemmet ser ikke ut som et kloster ved første øyekast.

Det sitter

En av vår tids eldste sykdommer blir avskrevet som et «kvinneproblem». Nå er jeg lei.

tekst:

ROYA SHAHIBZADEH

Jeg husker veldig godt den første gangen jeg måtte droppe noe fordi jeg hadde migrene. «Blir du med på vannkrig?», lød en melding jeg hadde fått på telefonen. Jeg hadde allerede slått av lyset på rommet mitt og var klar for å legge meg til å sove. Jeg hadde så mye smerter at jeg ikke klarte å holde meg våken lenger. Klokken kan ikke ha vært mer enn 17. «Er jeg egentlig så syk?», tenkte jeg. Jeg hadde veldig lyst til å bli med på vannkrig. Men med én gang jeg beveget meg litt til siden, begynte det å verke intenst i høyre side av hodet. «Sorry! Er syk», sendte jeg tilbake, og Sigrid og Emilie lekte vannkrig uten meg. Siden den gang har det vært mange lignende episoder. Jeg har gått glipp av mye.

I flere år fortsatte smerten jeg trodde alle andre kunne kjenne seg igjen i. Jeg trodde alle gikk rundt og hadde det like smertefullt som meg. Det var ikke før jeg begynte å få kommentarer som «du har mye vondt i hodet» at jeg skjønnte at det ikke var slik. Jeg innså at smerten jeg levde med ikke var normal. I flere år dro jeg til legen uten å få konkrete svar på hva som var galt. Etter en MR-undersøkelse fire år etter mitt første anfall og en bekreftelse på at det ikke var en svulst som var årsaken til all smerten, fikk jeg diagnosen kronisk migrene. Det var en mistanke jeg hadde hatt i flere år. Kronisk. Altså, for alltid. Det finnes ingen kur. Samtidig var det deilig å endelig få et svar på hva det var. Nå kunne jeg begynne letingen etter riktig type behandling. Men å behandle migrene skulle vise seg å være mye vanskeligere enn jeg hadde trodd.

Til tross for at migrene er en av vår tids eldste sykdommer, vier ikke forskningen tilstrekkelig ressurser til sykdommen som er antatt å ramme en syvendedel av befolkningen. Hvorfor migrene ikke forskes på i stor grad, er årsak

til mye spekulasjon. Et stort hinder for leger er at årsaken er uklar og symptomene varierer fra person til person. I tillegg er migrene på mange måter en «kvinnesykdom». Tre ganger så mange kvinner enn menn lider av migrene. Mesteparten av forskningen som har blitt gjort, er utført på mannlige dyr, selv om migrene i mye større grad påvirker kvinner. I tillegg viser historien at leger kan ha en tendens til å undervurdere opplevd smerte hos kvinner.

Tidligere ble migrene knyttet opp mot hysteri, og etter mine erfaringer er fortidens fordommer fortsatt fremtredende holdninger til migrene den dag i dag. Det blir ofte avfeid som en enkel hodepine, og mange med sykdommen beskyldes for å overdrive hvor forferdelig det egentlig oppleves. Migrene er ikke det samme som å ha vondt i hodet. Det er en sykdom. Det er en bankende smerte på én side av hodet, med en intens kvalme. Det er som å være fyllesyk uten fylleangsten og med verker i nakke og skuldre. Det føles til tider som om øyet ditt vil poppe ut av hodet.

Ved innførelsen av fraværsgrensen siste året på videregående bestemte fastlegen at jeg skulle få egenmelding for migrenen. Å dra til legen for å få en erklæring ved hvert anfall ble for dumt. Kontaktlæreren min ble informert om dette så snart skoleåret hadde begynt, og jeg trodde vi hadde kommet frem til en felles forståelse. På grunn av sykdommen min kom jeg til å være mye borte. Det gikk fint i

r i hodet

Illustrasjon:
EMBLA SUNDE MYRVA

begynnelsen. En dag dro jeg hjem fra skolen etter at et anfall hadde vokst seg så sterkt at eneste mulighet var å dra hjem igjen. Jeg sendte umiddelbart en sykemelding til kontaktlæreren, det var rutine. Mens jeg dro hjem for å hvile, hadde kontaktlæreren sendt en e-post tilbake. «Jeg vet at du har en legeerklæring på dette, men nå synes jeg det begynner å bli en del fravær.» Å få den meldingen fra en autoritetsperson fikk meg til å føle meg som en byrde. Jeg har ikke spurt om noen form for tilrettelegging på universitetet, selv om jeg vet jeg kan få det.

Å forklare hvordan det egentlig er å leve med kronisk, migrene har etter hvert blitt en slitsom affære. Man går lei av reaksjonene fra folk og slutter å bli hjemme på grunn av migrenen. Å skrive en «Hei, jeg har migrene og kan ikke komme i dag» følges av skyldfølelse. Det føles ut som om jeg lyver, selv om jeg vet jeg ikke gjør det. Og jeg skjønner det litt. Det er utrolig enkelt å lyve på seg en migrene. Men det har blitt slik at jeg oftest lyver om å ikke ha det i stedet.

Det er vanskelig for de fleste å finne en kur, og man blir etter hvert desperat. Jeg tok flere runder med smertestillende som ikke fungerte, før jeg bestemte meg for å undersøke selv. Internett foreslo mange forskjellige alternative hjemmebehandlinger. En artikkel promoterte lavendelolje. Jeg kjøpte essenser og bestemte meg for å brenne noen dråper av den inne på rommet mitt. Lavendeloljen fungerte ikke så bra som jeg hadde håpet. Jeg fikk bare mer vondt og endte med å kaste opp.

Selv om det er vanskelig å finne riktig behandling, var det ikke umulig i mitt tilfelle.

Legen min satte meg etter hvert over til den sterkeste behandlingen hun kunne gi resept på, og til min overraskelse var redningen der endelig. Men ikke uten bivirkninger. Den gjør meg nemlig søvnig. Det fikk jeg oppleve på et seminar. Jeg hadde sovet to timer natten før, og visste hva som kom til å følge på dagtid. Smerten som krøp seg opp fra ryggen, ble så uutholdelig at jeg bestemte meg for å ta ikke bare én, men to piller. Først ble jeg øm i kjeven, så resten av kroppen. Etter å ha kranglet med egen bevissthet i omkring tjue minutter, tillot jeg kroppen min å gjøre det den hadde mest lyst til: å sovne i et seminarrom på Blindern.

I to år har jeg hatt en konkurranse med meg selv for å teste hvor mye ansvar jeg kan påta meg, og jeg har klart meg ganske bra. Jeg har også vært heldig med å finne en behandling som funker for meg, og migrenen påvirker meg ikke i noen nevneverdig grad. Jeg har ikke lenger mer sykefravær enn folk som er helt friske, og med regelmessig trening og god søvn kan det gå flere uker, noen ganger måneder, før jeg får et nytt anfall.

Men når den først er her, gir den seg ikke. Som en ond spiral. Ett anfall fører til flere. Noen ganger kan du gå med den samme migrenen i en sammenhengende uke. Det er forferdelig. Og det verste med en kronisk sykdom er at når du ligger der og vrir deg i smerte, tenker du over alle de fremtidige anfallene du kommer til å få. Dette er ikke den siste gangen. Migrene er ikke bare en belastning for de som har det. Sykdommen er en stor belastning for samfunnet. Det må skapes mer forståelse for de usynlige lidelsene, og «kvinnesykdommene» må tas mer på alvor. Forskningen må gi den oppmerksomheten migrenepasienter fortjener, slik at det irriterende og unødvendige hinderet lettere kan unngås. Og holdninger rundt sykdommen må endres, for det siste man trenger når man har migrene, er en dårlig samvittighet på toppen av det bankende hodet.

magasin@universitas.no

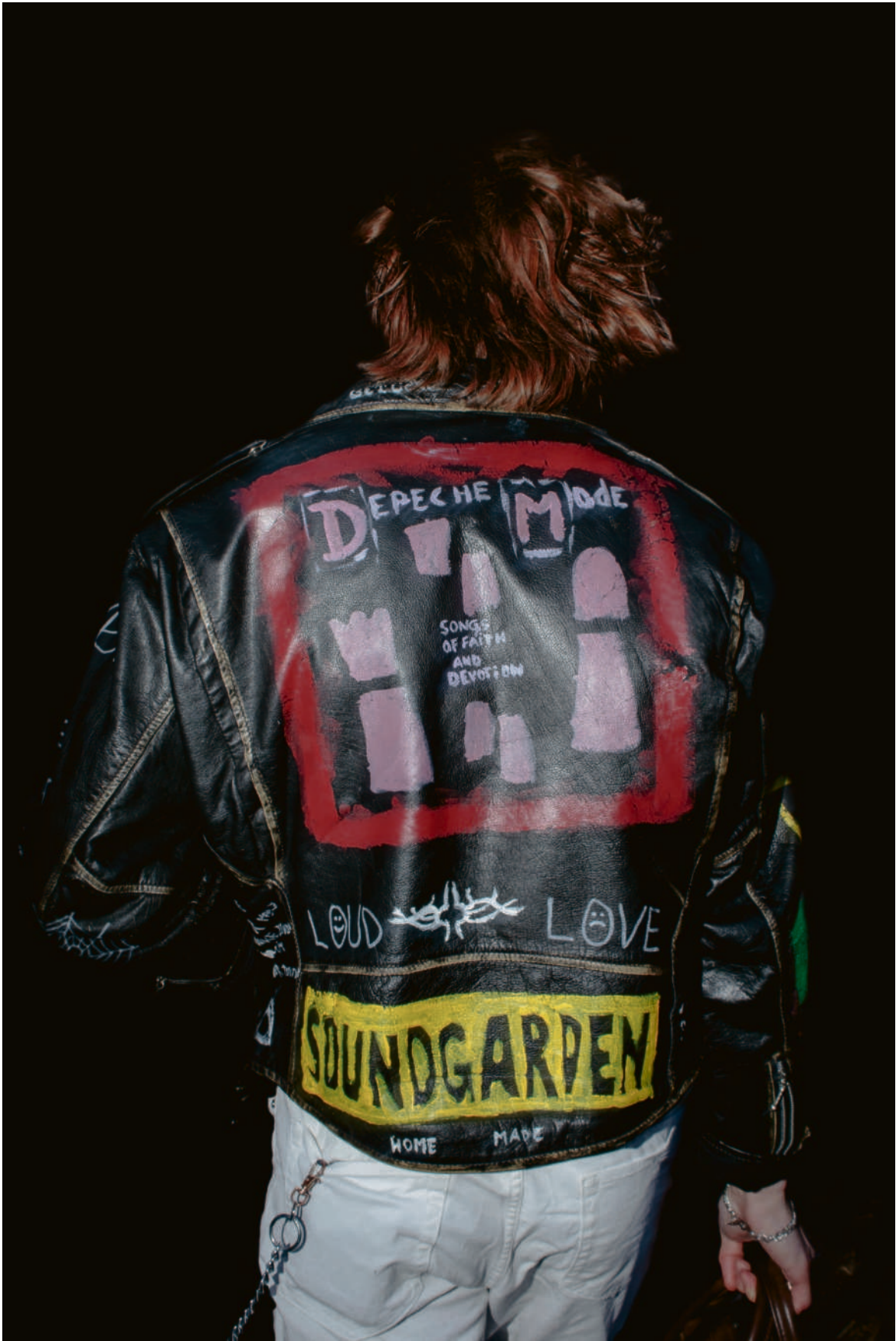

FOTO: CAMERON DARAVI

– Jeg har lyst til å kle meg sånn at folk ikke helt skjønner hvem jeg er

Benjamin Roth